

МІННА НЕБЕЗПЕКА ТА ЗАХОДИ З БОКУ ЦИВІЛЬНОГО НАСЕЛЕННЯ ДЛЯ ЇЇ УНИКНЕННЯ

*Ашомка А. П., студ. (гр. ІМ-34, ФІОТ КПІ ім. Ігоря Сікорського);
Мітюк Л. О., к.т.н., доц. (каф. ОППЦБ КПІ ім. Ігоря Сікорського)*

Анотація. Розглянуто основні причини загибелі та травмувань людей від вибухонебезпечних предметів, способи уникнення небезпеки, правила поведінки при знаходженні мін.

Ключові слова: вибухонебезпечні предмети, види мін, дії при знаходженні підозрілих предметів.

Abstract. The main causes of death and injuries of people from explosive objects, ways to avoid danger, rules of conduct when finding mines are considered.

Keywords: explosive objects, types of mines, actions when suspicious objects are found.

Вступ. Небезпека ураження мінами є надзвичайно важливою для уникнення цивільним населенням травмувань та гибелі через дію та ураження вибухових пристроїв. Особливо ця тема актуальна на період сьогодення, під час дії воєнного стану та наявності деокупованих територій. Станом на 14 серпня 2023 року, за даними МОН, 30% території України забруднено мінами. Менше, ніж за півтора року від початку повномасштабної війни від них загинуло 100 дітей [1]. А до 23 жовтня 2023 року кількість загиблих разом із дорослими склала 261 особу і ще 559 осіб отримали поранення [2].

Мета роботи: визначити актуальні заходи для уникнення травмувань від мін та збереження життя людей, способи втілення цих заходів, основні дії при знаходженні вибухонебезпечних предметів.

Основна частина роботи. Державна влада України проводить розмінування для збереження життя своїх громадян. В цьому залучені спеціально навчені люди – сапери. Але деякі вибухонебезпечні предмети можуть залишитися непомітними. Кількаразова перевірка території значно дорога і не дає гарантії того, що на ній не залишаться міни. Трапляються іноді такі небезпечні предмети з часів Другої світової війни.

За збереження свого життя та здоров'я піклується передусім сама людина. Тож, найефективніші заходи – ті, що вжиті нею самою. Передусім, це профілактичні заходи, тобто уникнення самої можливості людиною знаходження вибухового пристрою. Передусім, це відмова від повернення на деокуповані території, де є мінна небезпека.

Багато людей гине під час походів у ліс, прогулянок на берегах річки, на полі та інших походах на території, в яких буває невелика кількість людей, які могли не розмінувати, чи пропустити сапери після деокупації. Саме на таких територіях найбільша небезпека підірватися. Велику частку постраждалих становлять фермери та трактористи, люди, які залучені в сільськогосподарській роботі на полях, адже поле є одним з прикладів такої небезпечної території, на

якій можуть траплятися міни. Отже, якщо ви все ж знаходитесь на територіях, де побували окупанти, щоб уникнути небезпечних знахідок, варто відмовитися від прогулянок природою, невідомими територіями тощо.

Чи не найбільшу частину загиблих становлять діти. Якщо для дорослої людини небезпечна саме прихована дія мін, то діти становлять вразливу категорію саме через своє незнання мінної безпеки, особливо так було на початку повномасштабної війни. Зі збільшенням актуальності проблеми збільшився й рівень обізнаності в цій галузі. Для уникнення дітьми загибелі та травмувань необхідно постійно проводити освітні заходи з мінної безпеки.

Вибухонебезпечними предметами можуть бути невикористані, нерозірвані боєприпаси, авіаційні, касетні бомби та безпосередньо міни. Остання категорія становить найбільшу небезпеку, адже призначена для детонації саме при контакті з людиною, на відміну від інших.

Розпізнати вибухонебезпечний предмет можна за наступними ознаками:

- предмет є незвичним, нетиповим для цієї території;
- з предмета лунають незвичайні сигнали, цокання годинника, є миготіння лампочок.
- наявність дротів, електронних механізмів, джерел живлення.
- наявність розтяжки (дротів, мотузок) [4].

Деякі міни вороги маскують під звичайні домашні предмети чи навіть дитячі іграшки. Тому з невідомими, покинутими на дорозі чи в полі предметами треба поводитися як з мінами, особливо, якщо вони мають ознаки, перелічені вище. Для швидшого розпізнавання корисно знати основні види мін, особливо ті, що мають незвичний, нетиповий вигляд. Людина може не розпізнати в такому предметі міну чи вибуховий пристрій, що становить підвищену небезпеку.

Розглянемо найрозповсюдженіші види мін подібного типу.

Рис. 1. Міна «Пелюстка», або «Метелик»

1. Міна «Пелюстка», або «Метелик». Має невеликий розмір та вагу – близько 12 см. Та 80 грамів відповідно, через що її може бути складно помітити. Особливо небезпечна для дітей, які можуть переплутати цю «Пелюстку» з іграшкою. Розривається при контакті або самовільно через певний час (має часовий детонатор). Розкидаються касетними бомбами на площі в кілька гектарів, тому може зустрічатися як на землі, так і деревах, інших об'єктах, а

також біля однієї такої міни на відстані в десятки чи кілька сотень метрів можуть бути інші.

Рис. 2. Міна МОН-50

2. МОН-50 на вигляд схожа на телевізор на ніжках. Розміщується як на землі, так і на висотах, деревах. Детонує здебільшого при зачіпанні розтяжки.

Рис. 3. Міна ОЗМ-72 або «міна-жаба»

3. ОЗМ-72, або «міна-жаба». Має таку назву через спосіб детонації: спочатку підстрибує на висоту близько 1 метра, а потім розривається. На вигляд схожа на літрову банку. Детонує при зачіпанні людиною розтяжки. Здебільшого розміщується на землі [5].

Рис. 4. Міна ПОМ-2

4. ПОМ-2 детонує при зачіпанні людиною розтяжки або самостійно через певний час. Має вигляд банки з пластинами знизу, які розходяться в різні боки [6].

Наведемо алгоритм дій при знаходженні підозрілого предмета:

1. Відійти від небезпечного предмета назад в тому напрямку, звідки до нього прийшли на відстань щонайменше 100 метрів.
2. Повідомити людей навколо про небезпеку
3. Зателефонувати до оперативних служб за номерами телефонів «101» або «102» і повідомити про знахідку.

Категорично забороняється:

- допуск вибухонебезпечних предметів до контакту з вогнем;
- переміщення вибухонебезпечних предметів;
- скупчення людей на невеликій відстані від підозрілого предмета;
- натискання, удар та будь-яка силова дія на ці предмети, допуск до них тварин чи навіть людський дотик.
- наближення до вибухонебезпечних предметів.
- використання мобільних телефонів та інших пристроїв, що випромінюють радіохвилі на близьких відстанях до предмета, що становить небезпеку. Деякі міни можуть детонувати від дії радіохвиль.

Висновок. Розуміння з боку населення небезпеки вибухових пристроїв, знання алгоритму дій у випадку знаходження підозрілого предмета та виконання цього алгоритму може зберегти життя та здоров'я населення у воєнний час.

Література

1. Міністерство освіти і науки України / Новини / Мінна безпека стане обов'язковим доповненням до шкільного курсу «здоров'я, безпека та добробут». [Електронний ресурс]. Режим доступу: URL : <https://mon.gov.ua/ua/news/minna-bezpeka-stane-obovyazkovim-dopovnnenniam-do-shkilnogo-kursu-zdorovya-bezpeka-ta-dobrobut>.

2. Слово і Діло / Аналітичний портал / У ДСНС розповіли, скільки людей загинуло від мін в Україні з початку вторгнення рф / [Електронний ресурс]. Режим доступу: URL: <https://www.slovoidilo.ua/2023/10/23/novyna/suspilstvo/dsns-rozpovily-skilky-lyudej-zahynulo-min-ukrayini-pochatku-vtorhnnennya-rf>.

3. Офіційний портал Києва. Київська міська рада. Київська міська державна адміністрація / Мінна безпека. Що потрібно знати та виконувати / [Електронний ресурс]. Режим доступу: URL : https://kyivcity.gov.ua/bezpeka_ta_pravoporiadok/pam_yatky/minna_bezpeka_scho_potribno_znati_ta_vikonuvati/.

4. Офіційний портал Києва. Київська міська рада. Київська міська державна адміністрація / Що робити при виявленні вибухового пристрою чи підозрілих речей? / [Електронний ресурс]. Режим доступу: URL : https://kyivcity.gov.ua/bezpeka_ta_pravoporiadok/pam_yatky/shcho_robyty_pry_vyivlenni_vybukhovoho_prystroiu_chy_pidozrilykh_rechei/.

5. Суспільне новини / Які бувають міни та як діяти, якщо знайшли підозрілий предмет / [Електронний ресурс]. Режим доступу: URL :

<https://suspilne.media/228346-aki-buvaut-mini-ta-ak-diati-akso-znajsli-pidozrilij-predmet/>.

6. Верхньосироватська громада, Сумська область, Сумський район / Алгоритм дій при виявленні вибухонебезпечних предметів [Електронний ресурс]. Режим доступу: URL : <https://vsyrovatska-gromada.gov.ua/news/1661929075/>.